

U V O D

Upravni postupak predstavlja kodifikaciju općih procesnih pravila koja su sadržano ista i jednako obavezna za upravno postupanje u rješavanju upravnih stvari .Time se postiže potpunije osiguranje zakonitosti u radu upravnih vlasti , organa ,organizacija,zajdnica kao i pravnih osoba koje imaju javna ovlaštenja za rješavanje u upravnim stvarima .Ovim se obezbjeđuje materijalna i formalna zakonitost u rješavanju upravnih stvari koje su predmet upravnog postupka .Svrha je da se omogući primjena materijalnih propisa , što se postiže adekvatnim vođenje upravnog postupka u kojem treba da dođe do materijalne istine s jedne strane i da se pri tome zaštite prava i pravni interesi stranaka sa druge strane . Značaj je u kodificiranju normi , što ima veliki značaj za praksu , kao i za pravnu nauku. Na ovaj način se rješavanje procesnih stvari ne prepušta praksi i samovolji organa uprave, što bi moglo negativno uticati na primjenu materijalnih i pravnih propisa.

Upravnu stvar treba posmatrati kao pojedinačnu konkretnu situaciju koju je neophodno autoritativno i neposredno urediti upravnim aktom .Upravna stvar se bitno razlikuje od upravnih radnji .Pod upravnom radnjom podrazumjeva se vođenje raznih evidencija i izdavanje uvjerenja i drugih isprava .Propisima kao što su (Zakoni ,uredbe, naredbe,odluke i drugo) reguliše se niz ponašanja pravnih i fizičkih lica u društvu .Ovim propisima uređuju se odnosi između pojedinaca i pravnih lica ili drugih stranaka prema organima uprave ,drugim državnim organima ili organizacijama i zajednicama kada u vršenju javnih ovlaštenja rješavaju u upravnim stvarima. Da bi došlo do primjene propisa koji regulišu samu sadržinu odnosa subjekata u pojedinim oblastima društvenog života (npr. u oblasti unutrašnjih poslova finansija ,carine poreza,odbrane i drugo .) potreban je odgovarajući postupak.Propisi koji sadrže norme o nadležnosti , radu, obliku radnji koje organi preduzimaju , formi akata koji se donose i drugim procesnim pitanjima jesu formalno –pravne ili procesne norme, to su procesni propisi .Propisi u kojima je uređena sadržina samog pravnog odnosa koji je predmet postupka definišu se kao materijalno pravni propisi .

Postoje dvije vrste pravnih propisa , materijalno pravni i formalno pravni propisi koji se i pored različite sadržine u praksi zajedno primjenjuju .Da bi se riješilo o određenom pravu ili obavezi (npr . o pravu na starosnu penziju ,plaćanje poreza i sl) mora se primjenjivati materijalno pravni propis koji sadrži uslove pod kojima se rješava o određenom pravu,odnosno obavezi .

Aktivnost organa uprave ,drugog državnog organa ili organizacije i zajednice kada u vršenju javnih ovlaštenja rješavaju u upravnim stvarima , odvija se u upravnom postupku . s toga proizilazi da propisi u upravnom postupku služe za oživotvorenje materijalno –pravnih propisa na osnovu provedenog upravnog postupka kojim se rješenjem utvrđuje dali su ili nisu spunjeni uslovi o sticanju nekog prava , odnosno utvrđena neka obaveza. U pravnom sistemu BiH u zavisnosti od pojedinih oblasti prava, kao i od organa koji primjenjuje procesne norme postupci se dijela na; Sudske (građanski , parnični ,krivični) upravne Upravno procesno pravo ,i Pravo upravno sudskog postupa koji čine najvažnije pravne postupke.

Ovi pravni postupci po smislu i cilju imaju ista temeljna načela kao što su načelo zakonitosti, načelo materijalne istine i načelo saslušanja stranaka. Ostala su načela manje više istog sadržaja i cilja. Osim toga pojedini procesni instituti uređeni su na istovjetan ili sličan način kao što su izuzeće, podnesci, zapisnik, rokovi, dokazna sredstva, pravni lijekovi i dr. Bez obzira na činjenicu što ZUP u svom nazivu nema naznaku «opći» kao što je bilo naznačeno u nazivu ZUP-a bivše SFRJ, Validni zakonski propisi sada sadrže samo opšta pravila upravnog postupka. Na području BiH, kao složene države nije jedinstveno pravo već se upravno procesne norme pojavljuju kao podsistemi unutar više sistema upravnog prava. Iako su Državni, Federalni, Zakon RS i Zakon Brčko Distrikta BiH uredili sva opšta pravila upravnog postupka u FBiH ZUP dopušta da nadležna tijela kantona – županije mogu donositi «dopunska pravila upravnog postupka» što znači da ona moraju biti sukladna odredbama ZUP-a. Kako se nebi narušio jedinstveni pravni režim upravnog postupanja, što je i te kako važno sustavno pravno pitanje. U upravnoj materiji koja je u nadležnosti kantona – županije mogu se donositi dopunska pravila upravnog postupka kad je to potrebno zbog neke specifičnosti u primjeni materijalnih propisa kantona, ali samo onoliko koliko je potrebno da bi određene odredbe ZUP-a bile jasnije i primjerenije u rješavanju upravnih stvari na temelju propisa kantona. Po svom domašaju odredbe o dopunskim pravilima upravnog postupka, koje se mogu propisati zakonom kantona, uvijek moraju ostati u granicama smisla i cilja odredaba ZUP-a na koje se odnose, jer se pravila upravnog postupka propisana ZUP-om jedinstvena i opće važeća.

U tom pogledu na nivou BiH norme pravno procesnog prava čine dio sistema upravnog prava BiH i sadržane su najvećim dijelom u

1. Zakon o opšte upravnom postupku BiH (« Službeni Glasnik BiH» br 29/02) .
  2. Zakon o upravnim sporovima BiH (« Službeni Glasnik BiH » br.19/02)
  3. Zakon o upravnom postupku u F BiH (Službene novine F BiH br2/98, 48/99).
  4. Zakon o upravnim sporovima FBiH (Službene novine F BiH br 2/98, 8/00),
  5. Zakon o opštem upravnom postupku RS (Službeni Glasnik RS br 13/02) ,
  6. Zakon o upravnom postupku Brčko Distrikta BiH (Sužbeni Glasnik Brčko Distrikta br.8 /00)
- Na području Brčko Distrikta primjenjuju se odredbe ,člana 4.» Zakona o upravnim sporovima BiH»